

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№91 (254) травень 2011

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

КИЯНИ МАРШУВАЛИ ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ КИЄВА

Більше півтисячі людей пройшли центральними вулицями міста з вимогами не забудувати сквери та історичний центр Києва, встановити більше урн для сміття та побудувати велосипедні доріжки. Ініціаторами маршу виступили громадянська ініціатива „Збережи старий Київ”, Національний екологічний центр України, Асоціація велосипедистів Києва та інші громадські організації.

„Наша вимога — зупинити дію лобістського закону „Про регулювання містобудівної діяльності”. Ми хочемо, аби цей закон відмінили, і коли приймали рішення про будівництво, прислухалися, у першу чергу, до громадськості. Президент сказав, що припинить незаконне будівництво в центрі, а водночас Верховна Рада прийняла цей закон, який вигідний тільки забудовникам. То нехай виконують свої обіцянки!” — заявив Ігор Луценко, „Збережи старий Київ”.

У ДЕРЖАВНУ ВЛАСНІСТЬ ПОВЕРНУТО 150 ГА ЗАПОВІДНИХ ЗЕМЕЛЬ

Як повідомили УНІАН у Відділі зв'язків Генеральної прокуратури України, у ході проведених у 2011 році перевірок додержання вимог законодавства при використанні земель заповідного та іншого природоохоронного призначення прокурорами порушено 9 кримінальних справ, до адміністративної та дисциплінарної відповідальності притягнуто 31 службову особу місцевих органів державної влади та самоврядування.

Попереджено незаконне надання заповідних земель загальною площею майже 500 га, стягнуто 250 тис. грн. збитків, за-

вданих державі неправомірними діями інших осіб.

Учасників маршу супроводжували велосипедисти, які вимагали збудувати в Києві велосипедні доріжки. Серед учасників маршу виступали й четверо білих ведмедів у бікіні — таким чином екологи з громадського руху „350.org” пояснювали, що внаслідок вирубки зелених зон та збільшення шкідливих викидів, крига тане, і ведмедям не буде де жити.

Також учасники маршу вимагали встановити в місті урни через кожні 60-100 метрів, забезпечити своєчасне прибирання сміття з них та ввести штрафи за розкидання сміття.

Після концерту на Європейській площі учасники рушили до гори Щекавиці, яку зараз нещадно розривають під нове будівництво, і скоро знищать. Працюють навіть по вихідних, щоб привертати менше уваги, а це знову ж вказує на незаконність будівництва.

У провадженні судів перебувають позови прокурорів про повернення ще 775 га земель та відшкодування завданих державі збитків на суму 1,6 млн. грн., а також про приведення у відповідність до вимог закону режиму використання заповідних земель площею понад 49 тис. га. До судів вищих інстанцій прокурорами оскаржено 43 судових рішення, на підставі яких із природно-заповідного фонду вибуло майже 6,6 тис. га земель.

ТРАВЕНЬ

2 — 75 років від дня народження Віктора Євгеновича Заїки (1936), українського зоолога

3 — День Сонця

5 — Міжнародний день акушерства

6 — Св. Юрія (Георгія Побідоносця)

9 — Всесвітній День матері

15 — Міжнародний день родини. Відзначається щорічно за рішенням Генеральної Асамблеї ООН

18 — День мучениці Ірини

22 — Міжнародний день біологічного різноманіття

31 — Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням

ЗА ОСТАННІ ДВА РОКИ КУРЦІВ В УКРАЇНІ ПОМЕНШАЛО НА 13%

Міністерство охорони здоров'я України заявляє, що в період з 2008 року в країні на 13% зменшилася кількість курців.

„В Україні вже другий рік діє Державна цільова соціальна програма зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 року. Головним показником ефективності виконання цієї програми є рівень зменшення поширеності тютюнопаління”, — повідомили Корреспондент.net у Міністерстві охорони здоров'я України.

Так, за даними опитування, в 2010 році, порівняно з 2009 роком майже на 5% зменшилася частка курців у віці 12 років і старші.

У міністерстві повідомляють, що за минулий 2010 рік серед чоловіків, старше 18 років частина курців зменшилася з 49% до 46,5%, а серед жінок — з 6,2 до 5,8%. Зате серед підлітків 14-17 років вона дещо зросла: з 3,6 до 4,3%.

Найвищі показники поширеності куріння фіксуються у Придніпровському (27,1%) і Донецькому (28,1%) регіонах. В інших регіонах поширеність куріння продовжує зменшуватися, а в Поліському, Подільському та Карпатському становить менш як 20%.

„У період з 2008 по 2010 рік поширеність куріння серед осіб, старше 18 років у цілому зменшилася з 27,5 до 24%, тобто майже на 13%. Цьому, в основному, сприяло значне підвищення акцизів і ціні на тютюнові вироби”, — повідомляє відомство.

На думку представників міністерства, для того, щоб закріпити позитивну тенденцію до зменшення вживання тютюнових виробів, а, отже, і зменшення викликаних тютюном хвороб та смертей, заходи, передбачені Державною цільовою соціальною програмою, повинні фінансуватися і виконуватися в повному обсязі. Зокрема, до них відносяться створення телефонної лінії для осіб, які потребують допомоги в припиненні куріння, посилення контролю за звільненням робітників і громадських місць від тютюнового диму, а також прийняття Верховною Радою України законопроектів щодо заборони реклами тютюну.

Нагадаємо, раніше працівники Університету Джона Хопкінса США вивчили рівень задимленості сигаретним димом кафе, барів та ресторанів у різних країнах світу, з метою визначити, яку шкоду отримують офіціанти на своєму робочому місці. Україна опинилася на 16 місці серед 22 країн.

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жадливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахливі картини радянської дійсності.

ВИЗНАЧЕНО НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШІ РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Найнебезпечнішими з погляду екології регіонами України є східні області, а також Чорнобиль, Калуш і Солотвино.

Про це заявив представник Інституту екологічної експертизи «Зелений стандарт», повідомляє ЗІК.

Зокрема, відповідаючи на питання про те, чи є в Україні об'єкти, які перебувають у критичному стані і можуть викликати екологічну катастрофу, Експерт зазначив: «Таких об'єктів у нас вистачає. Це і Чорнобиль, це і Калуська проблема зі зміщенням ґрунту, це і Солотвино, де місто йде під землю. Можна сказати, що це весь Схід України, де розташовані великі підприємства хімічної, металургійної, вугільної промисловості».

До того ж він наголосив, що Міністерство екології і природних ресурсів України фактично не робить ніяких дій, оскільки його фінансування обмежене.

«Насправді, щоб що-небудь зробити, треба мати доступ до бюджету. Наскільки я знаю, фінансування Міністерства екології обмежене. У них недавно проходили масові скорочення. Напевно, треба спочатку збільшити фінансування, а потім з Міністерства вимагати», — сказав він.

Нагадаємо, екологічно небезпечним Калушем занепокоїлися свого часу навіть ООН та Євросоюз, проте коштів на ліквідацію небезпеки не знайшлося.

Нагадаємо також, що на території України багато таких місць. Так нещодавно на території Дніпропетровської області екологи виявили місце, де рівень радіації подекуди більший, ніж у Чорнобилі, і перевищує максимально допустиму норму у сотні разів.

В КРИМУ ВИМИРАЮТЬ БДЖОЛИ

Екологи стверджують, що в Криму вимирають бджоли, і не виключають, що існує пряма взаємозалежність між цим явищем і поширеністю генетично модифікованих рослин на півострові

Як зазначили в Кримській республіканській асоціації «Екологія і світ», нещодавно громадська організація «Ялтинський комітет захисту конституційних прав і свобод людини» звернулася до Ради міністрів Криму з проханням роз'яснити цю закономірність.

У самій же асоціації відзначили, що, дійсно, в результаті змін в аграрному секторі в останні роки, в бджільництві, як і в багатьох інших галузях агропромислового комплексу, спостерігається тенденція до

скорочення чисельності бджолиних сімей та зниження їхньої продуктивності. Однак на це можуть впливати також проблеми організаційного характеру в бджільництві, бактеріальні та інші захворювання бджіл, забруднення важкими металами навколишнього середовища та інші, пише видання «Коментарі».

Для вивчення даної проблеми, вироблення науково-обґрунтованих пропозицій буде проведено спільну нараду з екологами, вченими і бджолярами в Міністерстві аграрної політики Криму.

КЕРІВНИЦТВО КІЇВЩИНИ ПРОПАГУЄ БРАКОНЬЄРСТВО

На дорогах Київської області з'явилися біг-борди, з яких вище керівництво держави та провідні політики вітають жінок зі святом 8 березня. Серед таких вітань і побажань «щастя та любові» від імені голови КОДА А. Присяжнюка. Вітальний біг-борд оздоблений великим зображенням букету підсніжника складчастого — рослини, занесеної до Червоної книги України, і забороненої для збирання і продажу, повідомляє Національний екологічний центр України.

«Урочисте вітання на біг-борді є соціальною рекламою. Ця реклама підсвідомо пропагує зривання та, можливо, навіть продаж підсніжників, бо букет уже є товаром, за торгівлю яким передбачена відповідальність. Таким чином, невинне вітання стає прихованою комерційною рекламою забороненого збору квітів і торгівлі», — розкажує заступник голови Національного екологічного центру України О. Василюк. Він наводить інший приклад: два роки тому «Укрпошта» приєдналася до кампанії «Первоцвіт» і заборонила своїм підприємствам друкувати поштові листівки, конверти і марки зі зображеннями первоцвітів, спеціально, щоб не спокушати людей.

ЗАПОВІДНИЙ ФОНД УКРАЇНИ СТАНЕ ЗОНОЮ РАЗВАГ

Протягом місяця кожна природоохоронна установа, підпорядкована Мінекології України (біосферні заповідники, національні природні парки, ботанічні сади і т.д.) має створити спеціалізований підрозділ з рекреаційного облаштування та благоустрою території і укомплектувати її відповідними робітничими спеціальностями. Так було вирішено на засіданні Колегії Державної служби заповідної справи при Мінекології України, повідомляє прес-служба Міністерства.

До того ж, до кінця 2011 року планується збільшити вдвічі кількість учасників масових заходів (фестивалів, екскурсій) із залученням місцевого населення та відпочиваючих.

Шановний Вікторе Федоровичу!

Українська екологічна асоціація «Зелений світ», підтримуючи екологічну громадськість України, звертається до Вас як до гаранта Конституції України і Глави держави, де добробут і здоров'я населення залежить від здатності держави підтримувати безпеку атомної промисловості.

Недавні трагічні події на японській АЕС «Фукусіма-1», так само, як і трагедія на ЧАЕС 1986 року, аварія 1979 року в США та багато інцидентів на інших АЕС світу свідчать про те, що існуючі ядерні енергогенеруючі установи, незважаючи на високий рівень технологічної досконалості, не є достатньо безпечними для людини і навколишнього середовища.

У цьому зв'язку ми стурбовані планами Уряду України щодо будівництва нових атомних реакторів, створених на базі науково-технічних розробок 60-х-70-х років минулого століття, та подовження терміну експлуатації енергоблоків вітчизняних АЕС у понад проектний термін. До того ж будівництво нових потужностей ядерної енергетики загострить ситуацію з водними ресурсами України, яка за міжнародною класифікацією, вважається однією з найменш забезпечених водою країною у Європі.

Асоціація пропонує створення за Вашою ініціативою та РНБОУ експертної групи з широким залученням громадськості для перегляду як Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, так і політики держави щодо подальшого розвитку ядерного промислового комплексу.

Події, що розгорнулись в Японії, з 11 березня 2011 року сколихнули весь світ і черговий раз змусили людство переоцінити роль та безпеку ядерної енергетики. Той факт, що увага всього світового співтовариства й досі звернена більше на події навколо АЕС «Фукусіма-1», ніж на колосальні жертви та руйнування, які спричинив землетрус та цунамі, свідчать про ступінь реального занепокоєння як фахівців, так

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ УЕА ДО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЩОДО БУДІВНИЦТВА НОВИХ АТОМНИХ РЕАКТОРІВ

і звичайних громадян щодо небезпеки об'єктів атомної енергетики. На згаданій японській АЕС катастрофа була спричинена потужним непрогнозованим землетрусом, який являє лише одну із загроз, що призводять до нештатних ситуацій на АЕС. До аварій та катастроф можуть призводити й інші непередбачені чинники, про що свідчить світовий досвід використання «мирного атома». Жодний з існуючих типів реакторів не розрахований на всі непередбачувані ситуації, а нові — підвищують ступінь безпеки, але абсолютно не виключають ризики.

Трагедія в Японії спровокувала дискусії з переосмислення ролі та безпеки ядерної енергетики у світі. Країни ЄС, зокрема Франція, Німеччина, Велика Британія та Болгарія, а також інші держави вже заявили про перегляд норм ядерної безпеки в своїх країнах. Франція, серед іншого, ухвалила рішення про заміну всіх існуючих реакторів на більш безпечні реактори 3-го покоління. Російська Федерація запроваджує додаткові заходи безпеки. Уряди Швейцарії, Венесуели та КНР призупинили свої ядерні програми. У ФРН призупинено роботу 7-ми ядерних блоків. У рамках міжнародних ініціатив Франція та Німеччина ініціюють обговорення перспектив розвитку ядерної енергетики у групі G20.

Не викликає сумнівів, що повторення подібної трагічної події в Україні здатне завдати удару з непоправними наслідками для народного господарства та навколишнього середовища України.

Україна, як країна, котра найбільше постраждала від безпрецедентної в історії людства техногенної аварії, мала б першою зробити відповідні висновки з катастрофи на АЕС «Фукусіма-1» та переглянути плани розвитку атомної енергетики (Енергетична стратегія України на період до 2030 року, яка передбачає будівництво 22 нових ядерних реакторів є однією з найамбітніших ядерних програм у світі). На жаль, поведінка та риторика Уряду України після японської катастрофи дивує. Так, 14 березня 2011 року Прем'єр-міністр України Азаров, перебуваючи у Туреччині, заявив, що темпи розвитку ядерної енергетики України не будуть переглянуті. При цьому М.Я. Азаров навіть не згадав проблем безпеки на АЕС! На нашу думку та думку громадських екологічних організацій, подібні

заяви є абсолютно безвідповідальними та аморальними як для країни, яка вже 25 років не може подолати наслідки катастрофи на Чорнобильській АЕС.

Рішення Уряду України щодо планів розвитку ядерної енергетики ґрунтуються на науково-технологічній базі 70-х років, що робить їх морально застарілими, неефективними та в кінцевому рахунку небезпечними. В подібній ситуації ядерна енергетична галузь завжди буде потребувати значних державних дотацій. Зараз в Україні є надлишкові встановлені потужності, що дає шанс та час на впровадження енергоефективних заходів та підготовки країни до переходу на сучасні рішення. Найближче десятиріччя економіка України може зростати без збільшення попиту на електроенергію.

Шановний пане Президенте! Звертаємося до Вас з проханням втрутитись у ситуацію та вимагаємо:

- Невідкладно скликати спеціальне засідання Ради національної безпеки та оборони України з широким залученням незалежних експертів та громадськості для надання оцінки подіям в Японії та вироблення рішення щодо розвитку атомного промислового комплексу України;

- Вжити заходів щодо зупинки реалізації Угоди між Урядами України та Російської Федерації щодо будови енергоблоків №3-4 Хмельницької АЕС з метою більш ґрунтовного опрацювання питань безпеки;

- Ініціювати у Верховній Раді України мораторій на подовження експлуатації енергоблоків АЕС України у понадпроектний термін.

Події, які досі розгортаються у Японії навколо АЕС «Фукусіма-1» свідчать про те, що безпечних ядерних реакторів не існує. У 2006 році Уряд України прийняв Енергетичну стратегію України на період до 2030 року, яка закріплює пріоритет розвитку енергетичної галузі на ядерній енергетиці, що несе загрози національній безпеці України. Досвід розвинутих країн свідчить, що ставка на енергозбереженні, зниженні енергоємності економіки та втрат всіх видів енергії може прискорити економічний розвиток, підвищити конкурентоспроможність промислового виробництва та знизити навантаження на навколишнє природне середовище.

ПРИЗУПИНІТИ ДОБУДОВУ ХАЕС!

26 квітня 2011 року. — У день 25-х роковин аварії на Чорнобильській атомній електростанції екологи вкотре наголошують на небезпечності добудови ще двох енергоблоків на Хмельницькій АЕС.

За місяць до 25-х роковин ЧАЕС сталася ще одна важка аварія на АЕС Фукусіма-1 у Японії. Світове співтовариство відповіло на нові виклики призупиненням будівництва нових атомних електростанцій, переоцінкою норм безпеки, розробленням заходів з підвищення безпеки діючих АЕС. Натомість, Україна, яка найбільше постраждала від наслідків Чорнобильської катастрофи, не зробила відповідні висновки і планує й далі реалізовувати небезпечні атомні проекти, ігноруючи при цьому думку громадськості.

Національний екологічний центр України вважає неприпустимим реалізацію сумнівного з технічної, економічної та екологічної точки зору проекту, та вимагає його призупинення для широкого суспільного обговорення та переоцінки його безпеки.

Основне занепокоєння викликають наміри використати під енергоблоки конструкції, які простояли просто неба 25 років. Виникають сумніви у довговірності існуючих конструкцій, які не консервувалися та простояли під відкритим небом чверть століття.

Проти будівництва нових блоків вже виступили уряди Німеччини, Швейцарії, Австрії, Венесуели. Бельгія та Італія відклали реалізацію своїх програм. Навіть Уряд КНР заявив про призупинення процесу погодження проектів нових АЕС.

Україна залишається осторонь подібних процесів. Наміри реалізації планів добудови енергоблоків №3-4 ХАЕС викликають серйозне занепокоєння та мають бути переглянуті.

АНТИЯДЕРНА ДЕМОНСТРАЦІЯ НА ДЕНЬ ЗЕМЛІ

Від пам'ятника Леніну до Європейської площі у Києві група екологів провела антиядерний хід. Вони рухались ближче до будинків, розгорнувши плакати вдовж руху — «АЕС — на референдум!», «1957 — Челябінськ-40, 1986 — Чорнобиль, 2011 — Фукусіма? ... ДОСИТЬ!!!», «Вигоди від АЕС тимчасові, шкода — назавжди». Дорогою демонстранти роздавали буклети про ядерну енергетику киянам та гостям столиці.

ЗЕЛЕНІ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Наскільки життєздатні «зелені» підприємства в українському бізнесі? Поки українські підприємства активно долучаються до запровадження «зелених офісів». А от з екологічними інноваціями ситуація складніша.

Ековідповідальність українських компаній та представників малого і середнього бізнесу проаналізували експерти Екоклубу «Зелена хвиля». Як розповіла Deutsche Welle його представниця Ірина Миронова — вивчали звіти про екологічні ініціативи 88 компаній, які добровільно взяли на себе такі зобов'язання в рамках ініціативи ООН, і є членами мережі Глобального Договору. За словами Миронової, найпопулярнішою екоініціативою виявилось концепція «зеленого офісу». На другому місці — природоохоронні проекти, як-от висаджування дерев, прибирання сміття, й на останньому місці — заходи з екросвіти, як для працівників, так і для клієнтів, споживачів.

Водночас, за даними екологів, з понад 80-ти компаній, лише 36 здійснюють заходи зі захисту довкілля, й лише 5 подали розгорнуту інформацію про свій вплив на довкілля. Миронова каже, часто за «озеленення» бізнесу і еко-імідж відповідають рекламисти чи маркетингологи, тому важко очікувати від компаній, в яких нема виробництва, як-от банків, глибокого розуміння, що саме потрібно для захисту довкілля. Тому й еко-заходи часто виходять недолугими, хоча й прагнення бути ековідповідальними у підприємців є. У «Зеленій хвилі» закликають представників бізнесу до співпраці з експертами з екологічних громадських організацій.

Тим часом, як розповів Deutsche Welle директор компанії Metmax Максим Гаченко, який займається розробкою і патентуванням науково-технічної продукції, зокрема екотехнологіями, реалізовувати зелені іновативні проекти в Україні складно. Тому й орієнтуються на європейський ринок.

«Ми спеціалізуємось на наукових дослідженнях у секторі чистих технологій та на розробці обладнання — біовугілля, очищення рідких середовищ і рідких радіоактивних відходів. Великий інтерес щодо біопаливних технологій був з Німеччини, Данії, приїжджали, цікавились зразками, адже тема розвивається», — каже Гаченко.

Так, за його словами виробництво біовугілля з соломи і деревини може бути цікаво всім, окрім керівників українських ТЕЦ. Презентацію дослідного устаткування для біовугілля компанія провела вже в Києві, щоправда для партнерів з Франції та Словаччини.

А от керівниця департаменту з екологічної безпеки східноукраїнської компанії ДТЕК Ірина Вербицька говорить, що зелені стратегії актуальні для традиційної енергетики. «Це і використання шахтного метану, як на шахті «Комсомолец Донбасу», що менш шкідливо впливає на клімат, і економиться вугілля. Також встановлюємо теплові насоси, завдяки яким обігриваємо й економимо енергоресурси, наприклад на шахті «Благодатна», що в об'єднанні «Павлоградвугілля». І це

економічно-виважені рішення», — зауважує Вербицька.

За її словами, варто для «озеленення» промисловості враховувати новий екологічний податок, що запровадили цього року в рамках Податкового кодексу. Адже можна замість того, щоб просто робити платежі за забруднення навколишнього середовища, обирати більш екологічні й енергоефективні проекти.

Ольга Веснянка

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ МОЖЕ СКОРОТИТИ ВИКИДИ

Енергозбереження може скоротити викиди парникових газів на 25% вже в 2020 році, згідно з проектом довгоочікуваної «дорожньої карти ЄС щодо переходу до низько-вуглецевої економіки в 2050 році», який бачило видання «EurActiv».

Поточні цілі ЄС на 2020 рік включають скорочення викидів на 20% від рівня 1990 року, збільшення частки поновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі блоку на 20% і підвищення ефективності використання енергії на 20%.

У документі йдеться про те, що реалізація цілей ЄС щодо збереження енергії призведе до скорочення викидів ще на 5%.

«Аналіз показує, що економічно ефективний шлях до необхідного скорочення в 2050 році вимагає внутрішнього скорочення на 25% в 2020 році», йдеться в документі. «Це також показує, однак, що ЄС може зробити це скорочення, якщо він виконає свої зобов'язання щодо підвищення енергоефективності на 20% до 2020 року.»

Документ, як очікується, буде опублікований наступного тижня.

Екологічна група «Друзі Землі» привітала новину, але з застереженнями.

«Наука про клімат і історична відповідальність підказують нам, що Європа повинна скоротити викиди як мінімум на 40%, не покладаючись на міжнародні компенсації. Ми не можемо дозволити, щоб тиск великого бізнесу і інші корпоративні інтереси зірвали рішучі дії Європи».

Документ, датований 9 лютого 2011 року, в основному є економічним аналізом різних кроків, необхідних для досягнення мети ЄС зі скорочення викидів парникових газів на 80-95% від рівня 1990 року до 2050 року.

Він встановлює запропоновані цілі для скорочення викидів в 2020 році (25%), 2030 (40%), 2040 (60%) і 2050 (80-95%). Він також пропонує моделювання та секторальну розбивку найбільш економічно ефективних «шляхів», які можуть бути для досягнення цих цілей.

ВЧЕНІ ПОСТАВИЛИ ПІД СУМНІВ ЕКОЛОГІЧНІСТЬ БІОПАЛИВА

Кенійські вчені дійшли висновку, що рослини ятрофа, олія насіння якого вважається найкращим кандидатом для виробництва біопалива, не є екологічно чистим.

Дослідники з'ясували, що біопаливо на його основі може виділяти в шість

разів більше вуглецю, ніж традиційні види палива.

Як повідомляє Бі-бі-сі, на сьогоднішній день в Індії і Південній Азії величезні посівні площі віддано ятрофу в рамках програми Євросоюзу зі збільшення поновлюваних джерел енергії.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ З ВУЛКАНІВ

На Сахаліні і Камчатці вулкани використовують як альтернативне джерело електроенергії. Геотермальна станція розташовалася біля підніжжя вулкана Менделєєва на сахалінському острові Кунашир. Геотермальні станції є ще на Камчатці і Ітурупі, але вони можуть виробляти тільки електрику.

За рахунок тепла від вулкана Менделєєва і води з Тихого океану станція переробляє пар, який не дає ніякого осаду і природним чином розчиняється у повітрі.

Природне паливо надходить по трубах у блок підготовки пари, а на виході виходить пароводяна суміш. Вона надходить спочатку в турбогенератор, потім у підстанції, і, нарешті, в будинки курильчан. Геотермальна станція опалює не тільки центр Кунашира — селище Южно-Курильськ, — але і кілька сусідніх сіл. Установлене на ній обладнання дозволяє отримувати енергію, якої вистачило б на населення приблизно у 30 тисяч осіб, пише Gazeta.ua з посиланням на Vesti.

Отримувати електроенергію безпосередньо на Курилах дешевше, ніж привозити паливо з інших регіонів. Незабаром на геотермальній станції почнеться модернізація техніки. Зараз в обласному уряді готують проект на монтаж турбін нового покоління, а вже наступного року почнеться їх установка.

ДО 2030 РОКУ ОЧІКУЄТЬСЯ ЗНАЧНЕ ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ БІОПАЛИВА В ЕНЕРГЕТИЦІ

Протягом наступних 20 років, частка поновлюваних джерел енергії: сонячна, вітрова, геотермальна енергія та біопаливо зростуть від 5 до 18 відсотків. Разом з тим, у виробничтві біопалива будуть домінувати Сполучені Штати і Бразилія — переконані експерти British Petroleum (BP), пише інтернет-видання Ekologia.pl.

За даними огляду ринку енергії BP (BP Energy Outlook 2030), біо-паливо до 2030 року охопить 9 відсотків попиту на транспортне паливо.

Передбачається, що протягом наступних 20 років, обсяг світового виробництва біопалива, збільшиться з 1,8 млн. барелів до 6,7 млн. барелів на день. Прогнозоване різке збільшення виробництва біопалива в країнах за межами ОПЕК (Організація країн-експортерів нафти). На думку експертів BP збільшенню виробництва біопалива буде сприяти подальший ріст цін на нафту, підтримка урядів та технологічні інновації у виробничтві цього виду палива.

Основними виробниками палива за прогнозами і надалі залишатимуться США та Бразилія. Однак, на думку експертів, їх сукупна частка від загального виробництва біопалива впаде з 76 відсотків у 2010 році до 68 у 2030 році.

ЯКІ ПОГОДНІ УМОВИ ЧЕКАЮТЬ НА УКРАЇНУ В ХХІ СТОЛІТТІ

У Києві було представлено доповідь "Наслідки зміни клімату. Україна", підготовлену національною метеорологічною службою Великобританії в рамках співпраці під егідою ООН, повідомляє Комерсант Україна.

Однак, як зазначає видання, міжнародне дослідження не отримало однозначної оцінки серед вітчизняних екологів.

Згідно з результатами проведеного дослідження, в цьому столітті в Україні середня температура повітря підвищиться на 5-8 градусів, що призведе до скорочення морозного і сніжного періоду в середньому на 50 днів. Кліматичні зміни призведуть до опадів у вигляді зливових дощів у холодну пору року і збільшення посух влітку.

Також документ містить прогнози кліматичних змін та їх впливу на різні галузі господарства України до кінця ХХІ століття, засновані на аналізі поточної екологічної ситуації в країні. Британські експерти зазначають, що їхні дослідження є одним з небагатьох, що оцінюють ситуацію з кліматом саме в Україні, оскільки раніше вивчалася ситуація в цілому по Європі.

Як повідомив директор Гідрометцентру Микола Кульбіда, в даний час питання глобального потепління вивчаються в Україні, але не відображаються у детальних прогнозах. "Якщо ми будемо враховувати висновки міжнародних експертів, у нас з'явиться можливість підготуватися до майбутніх змін клімату, змінити сільськогосподарську, енергетичну стратегію", — вважає пан Кульбіда.

У глобальному потеплінні британські метеорологи бачать загрозу життєдіяльності людей і прогнозують зростання захворювань серцево-судинної системи та дихальних шляхів, а також смертей людей похилого віку від теплових ударів. Передбачається, що потепління матиме серйозний вплив на виробництво електроенергії: "З підвищенням температури зменшиться попит на опалення в зимовий період, але будуть зростати потреби в охолодженні влітку. Враховуючи, що енергетична інфраструктура України дуже вразлива — більше 95% електростанцій вичерпали свій експлуатаційний ресурс, — виникне необхідність у ретельному управлінні об'єктами з виробництва і постачання електроенергії".

Директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борейко вважає, що прогнози експертів на 100 років не мають сенсу. "Від подібних досліджень та звітів немає ніякого толку, — заявив Борейко. — Вчені всього світу не мають єдиної думки щодо глобального

потепління. Нашому уряду слід вирішувати тактичні завдання: вирубка лісів, забруднення повітря та поліпшення якості води".

Про те, що ситуація з лісами та водними ресурсами може стати загрозою, йдеться і в доповіді. Британські метеорологи прогнозують зміну врожайності і перерозподіл сільськогосподарських угідь з південних і східних територій на північ країни, а також збільшення потреби у зрошенні земель. Вони також допускають скорочення площі лісів в Україні і збільшення кількості лісових пожеж.

Чи не єдиною сферою життя, на якій глобальне потепління може позначитися позитивно, виявився туризм. "У міру того як інші території, наприклад середземноморське узбережжя, стануть менш привабливими для туристів через ризик повеней у зв'язку зі змінами клімату, турпотік в Україну зростатиме", — зазначають експерти.

Уникнути кліматичних змін можна шляхом застосування енергоефективних технологій, заявила координатор програми зі зміни клімату Національного екологічного центру Христина Рудницька.

"Посол Великобританії Лі Тернер під час круглого столу, на якому була представлена доповідь, наголосив, що Україні варто відмовлятися, наприклад, від субсидій у вугільну промисловість, які зараз становлять 3% держбюджету, і витратити ці кошти на модернізацію технологій, тим самим знижуючи кількість парникових викидів", — впевнена пані Рудницька.

ВСТАНОВЛЕНО ЗВ'ЯЗОК МІЖ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ ТА ПОДІЯМИ

Міжнародна група вчених на чолі з кліматологом Ульфом Бунтгеном зі швейцарського Федерального дослідного інституту лісу, снігу і ландшафту встановили зв'язок між змінами клімату в Європі і розквітом і крахом людського суспільства і цілих імперій.

Такого висновку вчені дійшли, проаналізувавши деревні річні кільця. Дане дослідження тривало останні два з половиною роки, вчені зібрали дані з дев'яти тисяч деревних артефактів.

"Озираючись на останні дві з половиною тисячі років, ми бачимо приклади, коли кліматичні зміни впливали на людську історію", — говорить Ульф Бунтген.

У своїй роботі доктор Бунтген і його колеги використовували систему, створену іншими фахівцями за допомогою даних, які вони отримують з матеріалів, які виявляються у ході різних розкопок.

З'ясувалося, що періоди, коли літо було теплим і вологим, збігаються з історичними періодами відносного процвітання європейських цивілізацій — Риму на рубежі ер (від Октавіана Августа до династії Северов) і Західної Європи періоду Високого Середньовіччя (XI-XIV століття). Період занепаду Римської імперії, що

почався з кризи III століття (економічний занепад, громадянські війни і кілька розколів імперії) збігається з відносно холодним і посушливим періодом. Зміна клімату негативно позначилася на сільському господарстві — основі римської економіки.

Додаткове підтвердження отримала і версія, що Велике переселення народів III-VII століть (масові міграції німецьких, слов'янських, тюркських та інших племен) також було пов'язано з несприятливими кліматичними змінами у них на батьківщині.

Для істориків і археологів висновки групи Бунтгена не містять нічого принципово нового: наукові уявлення про роль глобального похолодання в загибелі Римської імперії і глобального потепління в розквіті середньовічної Європи сформувався на підставі письмових джерел ще в XVIII-XIX століттях. Однак дослідження представляє інтерес як природниче підтвердження цієї теорії на підставі аналізу великого емпіричного матеріалу.

2010 РІК ВРОЖАЙНИЙ СМЕРТЮ

Найбільша у світі страхувальна компанія Swiss Re оприлюднила дані, згідно з якими у 2010 році жертвами природних та антропогенних катастроф у світі стали 304 тисячі осіб, що є максимальним показником з 1976 року.

Для порівняння, в 2009 році від цих же факторів загинуло 15 тисяч осіб.

За даними Swiss Re, наймасштабнішою катастрофою в 2010 році став січний землетрус на Гаїті, що забрав понад 222 тисячі людських життів.

Друге місце в списку катастроф з найбільшою кількістю жертв зайняла Росія, де влітку 2010 року спостерігалася аномально спекотна погода. За оцінками Swiss Re, спека забрала в Росії близько 56 тисяч людських життів. Серйозними катастрофами стали також повені в Китаї і Пакистані, кількість жертв яких — понад 6 тисяч чоловік.

Згідно з доповіддю, опублікованою компанією, економічний збиток від природних та антропогенних катастроф у 2010 році склав 218 мільярдів доларів, тобто на третину більше, ніж у 2009 році, показник якого був переглянутий у бік підвищення — до 68 мільярдів доларів проти 63 мільярдів, про які повідомлялося раніше.

Як наголошується в документі, у 2011 році великої шкоди світовій економіці завдадуть землетруси. Зокрема, збитки від землетрусу 22 лютого, що трапився у Новій Зеландії, оцінюються в 6-12 мільярдів доларів. Також економічний збиток буде великий після руйнівного землетрусу 11 березня біля східного узбережжя японського острова Хонсю і цунамі, що за ним послідувало.

В УКРАЇНІ РІЗКО ЗБІЛЬШИЛАСЯ КІЛЬКІСТЬ НАРКОЗАЛЕЖНИХ

На думку експертів, за надмірними заборонами на продаж тютюнової продукції суспільство відволікається від набагато серйозніших проблем.

За останніми даними Київського міжнародного інституту соціології, в Україні зараз курять лише 24 відсотки молоді. Це один з найнижчих показників у Європі, повідомляє газета Факти.

Наприклад, за даними Євростату, в сусідній Угорщині курять майже 39 відсотків юнаків і дівчат. “Молоді українці курять менше, ніж старше покоління, — кажуть експерти. — І це не може не здаватися оптимістичним”.

Угорщина вже не перший рік бореться з курінням. У країні ще з 2002 року заборонено майже всі види реклами сигарет. Тим не менш в Угорщині, а також в країнах Балтії, Греції та Болгарії, кількість курців є однією з найбільших порівняно з іншими державами Європи. На думку експертів, це може говорити про те, що зв'язок між числом курців і різними антитютюновими кампаніями не є настільки очевидним. Наскільки правильно в цьому випадку чинить Україна, намагаючись за кількістю заборон перевершити європейські країни? Наприклад, інформація про сигарети в пунктах їх продажу дозволена в більшості держав ЄС — навіть у Швеції, де курців найменше в Європі. Проте наші народні депутати вперто намагаються заборонити таку інформацію, відзначають Факти.

Можливо, вважають експерти, деякі політики таким чином хочуть відволікти суспільство від більш важливих соціальних проблем в країні. Адже з наркоманією, яка з кожним днем охоплює все більше української молоді, держава поки боротися не поспішає. Хоча, за даними ЮНІСЕФ, 26 відсотків студентів-першокурсників і 13 відсотків студенток-першокурсниць українських вишів уже встигли спробувати наркотики. У цілому ж за минулі п'ять років рівень наркоманії серед школярів та студентів зріс у шість-вісім разів. Причому часто в якості наркотиків використовуються легальні медичні препарати. У хід йдуть навіть пігулки від кашлю, що містять кодеїн.

Як пише видання, з огляду на наростаючу небезпеку наркоманії, заявляють експерти, незрозумілими є нещодавні рішення уряду збільшити квоти на імпорт дев'яти напівлегальних наркотиків. У тому числі скандально відомих метадону, морфіну і промедолу. “Дивна тенденція: держава з усіх сил бореться з тютюнокурінням — постійно підвищуються ціни на сигарети, повністю заборонена їхня реклама, заборонено курити в публічних місцях, — але при цьому збільшує квоти на метадон, — дивується лікар-нарколог Іван Підлісний. — Метадон, який дається наркозалежним як замітник важких наркотиків, таких як героїн, у п'ять разів сильніше героїну і швидко призводить до

звикання. А тому часто таке “лікування” метадонем закінчується тим, що людина починає вживати і героїн, і метадон. А це ще страшніше. Метадон може викликати набряк легенів, ниркову недостатність, зупинку серця”.

У цьому сенсі, кажуть експерти, дуже показово, що кілька років тому одного з відомих борців з тютюнокурінням викрили в лобюванні інтересів виробників метадону. А за оцінкою генерала СБУ Валерія Кравченка, потенційний прибуток фармацевтичних компаній від нарощування продажів метадону в Україні може складати понад 100 мільйонів доларів.

ІНФАРКТІВ ТА ІНСУЛЬТІВ ПОМЕНШАЛО

Колишній міністр охорони здоров'я України, голова коаліції громадських організацій «За вільну від тютюнового диму Україну» Микола Поліщук заявляє, що в Україні з початком антитютюнової кампанії спостерігається тенденція до скорочення кількості інсультів та інфарктів.

“Ми повинні вжити всіх заходів для зменшення кількості курців. З 2006 року їх в Україні поменшало на 4,5 мільйона чоловік. Крім цього, відповідно до звітів інститутів Академії медичних наук щодо серцево-судинних патологій, кількість інсультів за останній рік зменшилася на 4,1%, а в Києві — на 8% порівняно з минулим роком. Це вперше в Україні”, — сказав Поліщук.

Екс-міністр певен, що скорочення кількості серцево-судинних захворювань пов'язане безпосередньо зі зменшенням кількості курців, оскільки саме тютюн є однією з основних причин таких патологій.

Він також нагадав, що саме у 2006 році в Україні почалась інформаційно-просвітницька програма про шкоду тютюну для здоров'я людини. Пізніше в Україні на законодавчому рівні було заборонено куріння в громадських місцях. “Шкідливий вплив тютюну — абсолютно. Можливо, через це в нас так багато вроджених вад серед дітей, особливо розумових”, — підкреслив він.

Екс-міністр охорони здоров'я вважає, що держава не повинна зупинятися на цьому і найближчим часом має ввести заборону на рекламу тютюну та участь

тютюнових компаній у благодійних заходах.

ХВОРОБИ СЕРЦЯ ЗАЛЕЖАТЬ ВІД ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ

Британські вчені з Університету Бірмінгема дійшли висновку, що головними причинами серцевих захворювань є не фізичні навантаження і стрес, а забруднення повітря, повідомляє Daily Mail.

За словами керівника дослідження професора Джона Айреса, забруднене повітря містить найдрібніші частинки бруду і сажі, які проникають у легені і викликають проблеми з серцем і респіраторні захворювання.

Для того, що б звести до мінімуму шкоду фахівці радять пішоходам уникати головних вулиць, де найбільше за все транспорту, вважаючи за краще провулки та парки, де викидів менше. Не ходіть по бордюрах, радить видання. Дослідники з Імперського коледжу в 2005 році дійшли висновку, що, йдучи по краю тротуару, ви піддаєте себе впливу забруднюючих речовин у десять разів більше, ніж якщо б ви йшли поблизу будівель.

Пасажирам громадського транспорту рекомендується їздити на другому поверсі двоярусних автобусів, де повітря чистіше. Перебування на місці водія, поруч із двигуном, збільшує вплив забруднюючих речовин на 10%.

“Гуляйте під дощем”, — радить Daily Mail, зазначаючи, що під час дощу повітря чистіше. Видання також не радить бігати або їздити на велосипеді уздовж транспортних магістралей, так як під час фізичних вправ людина вдихає в двічі-втричі більше повітря.

Жителям міста також радять завести домашні рослини, які сприяють очищенню повітря в приміщенні. Копіювальна техніка виділяє велику кількість летючих органічних речовин, “так що, якщо ви сидите поруч з такою технікою на роботі, відсуньте”, — радить видання.

І нарешті, видання розвінчує міф про користь морського повітря. За твердженням професора Айреса, озон, який утворюється під впливом сонячного світла, може завдати шкоди здоров'ю. При цьому “більшість людей їдуть на відпочинок влітку, коли рівень озону за містом найвищий”, зазначає він.

Нагадаємо, раніше група швейцарських вчених з Університету Берна дійшла висновку, що проживання поруч з аеропортом може позначитися на здоров'ї серця. У ході дослідження, вчені проаналізували більш ніж 15 тисяч випадків смерті від серцевого нападу. Вчені дійшли висновку, що підвищений рівень шуму від літаків, що пролітають повз, збільшує ризик летального результату.

ДЛЯ ПОВНОГО ЗАКРИТТЯ ЧАЕС НЕОБХІДНО 100 РОКІВ

Як передає кореспондент УНІАН, про це на прес-конференції повідомив перший заступник голови Держагентства України з управління зоною відчуження Д. Бобро.

«Весь період зняття з експлуатації ЧАЕС розрахований на сто років», — сказав він.

Фахівець зазначив, що це пов'язано зі значним радіоактивним забрудненням об'єкта та території.

За словами Д. Бобро, те саме стосується і об'єкту «Укриття» над зруйнованим четвертим енергоблоком ЧАЕС. Він пояснив, що причиною такого значного терміну є те, що це небезпечно з точки зору радіаційної безпеки об'єкти. За його словами, потрібен значний час для зменшення радіоактивності конструкцій реактора та інших частин цього об'єкту.

“ГРИНПІС” КАЖЕ, ЩО В УКРАЇНІ РАДІОАКТИВНІ ХАРЧІ

Міжнародна природоохоронна організація “Гринпіс” каже, що молоко, гриби, ягоди, буряк, картопля та ще низка продуктів харчування в деяких районах України все ще забруднені радіоактивними речовинами з Чорнобиля.

“Гринпіс”: забруднення “чорнобильськими” радіонуклідами дається взнаки і через 25 років. Про це йдеться у дослідженні, опублікованому природоохоронцями напередодні міжнародної конференції, присвяченій ситуації на Чорнобильській атомній електростанції.

“Гринпіс” провів дослідження у трьох частинах України, розташованих за межами зони відчуження, вивчаючи вміст радіонуклідів цезій-137 у продуктах харчування.

У багатьох випадках вміст речовини у харчах перевищував допустиму для людей норму.

Як зазначає науковець “Гринпіс” Ірина Лабунська, цезій-137 становить довгострокову загрозу для здоров'я людини, особливо для тих, хто щодня споживає їжу, яка містить той радіонуклід.

У своєму звіті “Гринпіс” також скритикував уряд України за відмову від регулярного моніторингу харчів на вміст радіоактивних речовин з ЧАЕС 2 роки тому. “Це було цілкомити передчасно — припинити цю моніторингову програму, адже ми все ще маємо знати ситуацію, аби допомагати людям давати раду всім цим проблемам”, — сказала Ірина Лабунська.

НА АВАРІЙНІЙ ЯПОНСЬКІЙ АЕС СКИДАЮТЬ В ОКЕАН РАДІОАКТИВНУ ВОДУ

На японській атомній електростанції “Фукусіма-1”, пошкодженій у березні внаслідок землетрусу й цунамі, скидають в океан радіоактивну воду, що нагромадилася в реакторах.

Як заявив представник японського уряду, цей захід був неминучим — аби запобігти масштабному забрудненню території, прилеглої до АЕС, передає Радіо «Свобода».

Фахівці заявляють, що радіоактивна вода розноситься океанськими течіями, внаслідок чого рівень радіації швидко знижується, і серйозної загрози морській флорі і фауні немає.

У школах і дитячих садочках у районах Японії, розташованих неподалік від аварійної АЕС, почато регулярні виміри рівня радіації

Після руйнівного землетрусу 11 березня і цунамі, що надійшло за ним, на АЕС “Фукусіма-1” відмовила система охолодження, на об'єкті було введено режим НС. Згодом на декількох енергоблоках сталися вибухи, що спричинило викиди радіоактивних елементів в атмосферу. Влада евакуювала людей з 20-кілометрової зони навколо АЕС. Пізніше почала з'являтися інформація про виявлення у ряді районів Японії радіоактивних елементів у повітрі, морській і питній воді і в продуктах харчування.

РАДІОАКТИВНІ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ НЕ ЧИСТИЛИ ВЖЕ ДВА РОКИ

Україна вже кілька років не проводить дезактивацію земель, забруднених радіацією після Чорнобильської катастрофи. З ґрунту радіоактивний цезій потрапляє в рослини, молоко, м'ясо й організм людини, пише Німецька хвиля.

«З 2006 по 2008 рік на реабілітацію цих територій виділяли близько 10 мільйонів гривень. Протягом двох останніх років Україна не виділяла ні копійки на отримання чистих продуктів у цих регіонах. Не проводилися жодні контрзаходи. Нічого не робилося. 2011-го заплановані на це гроші, але не знаю чи виділять», — каже директор українського науково-дослідного інституту сільськогосподарської радіології Валерій Кашпаров.

Найбільш забруднена радіонуклідами є сільгосппродукція, вирощена у Рівненській області та у кількох населених пунктах Житомирської і Волинської областей, кажуть фахівці. Це пов'язано з особливостями тамтешніх ґрунтів. Адже рослини, які ростуть на торф'яниках та

бідних піщаних ґрунтах, більш інтенсивніше всмоктують радіоактивний цезій. Через рослини цезій потрапляє в молоко, а потім в організм людини, опромінюючи її зсередини. Натомість українська влада відсторонилася від проблеми.

Для дезактивації забруднених радіацією ґрунтів Україні потрібно щонайбільше 15 мільйонів гривень. Левова частка цих грошей мала би йти на закупівлю в Росії або Німеччині фероцину — єдиного препарату, який повністю виводить з ґрунту та організму людини радіоактивний цезій, що нині накопичився на забруднених територіях. Також кошти потрібні для вапнування ґрунтів з високим вмістом цезію та внесення мінеральних добрив. Подібні заходи зменшують радіацію в ґрунті вдвічі. «Ці контрзаходи дозволяють Україні зараз всюди отримувати чисті продукти харчування. Потрібно лише 400 тисяч євро на закупівлю фероцину», — наголошує науковець. Але українська влада обирає зовсім інший шлях. Щомісяця з держбюджету держава виділяє грошову допомогу у зв'язку з обмеженням продуктів харчування місцевого виробництва та платить компенсації на продукти харчування постраждалим від Чорнобильської аварії. На це щорічно з держбюджету йде понад 815 мільйонів гривень, констатує Валерій Кашпаров.

ТУРЕЧЧИНА ПЛАНУЄ БУДУВАТИ АЕС ПОПРИ СУСІДІВ

У світлі трагедії на японській АЕС “Фукусіма-1”, Туреччина, яка межує з Україною по Чорному морю, не планує переглядати плани побудови АЕС в Аккую, неподалік від сейсмічно небезпечної території.

Туреччина планує будувати АЕС на березі недалеко від сейсмонезбезпечної території попри побоювання сусідів, що катастрофа в Японії показала, що нова АЕС може бути ризиком для всього Середземноморського регіону.

Греція та Кіпр заявили, що такий крок є ризикованим, і може спричинити катастрофу. Вони хочуть, щоб ЄС уважно вивчив план кандидата в переговорах, у яких також йтиметься про політичні та історичні питання.

Турецькі офіційні особи наполягають, що АЕС безпечна і необхідна для того, щоб сильна економіка країни продовжувала працювати.

Не зважаючи на плани ЄС перевірити на міцність АЕС, які існують в ЄС, Туреччина хоче побудувати ще три АЕС. «ЄС проситиме про проведення тестів на міцність на АЕС, що існують та плануються в сусідніх країнах — і ми наголосили на тому факті, що Туреччина планує будувати АЕС в Аккую», — заявив прем'єр-міністр Греції.

ВЛАДА США ВИЗНАЛА ВИНИЩЕННЯ ПІДВИДУ ПУМ

Служба охорони рибальства та диких тварин США офіційно визнала вимерлим один з підвидів пум, що мешкали на сході країни.

Як повідомляє УКРІНФОРМ з посиланням на The New York Times, фахівці встановили, що тварини повністю вимерли в 1930-і роки. Під час дослідницьких експедицій учені не змогли виявити слідів існування пум у жодному районі, де вони водилися раніше.

Періодично виникаючі свідчення очевидців, які стверджують, що вони бачили пуму, фахівці пояснюють помилками — люди помилково приймали за вимерлих тварин споріднені види.

Проте незадовго до визнання пум, що мешкали у східних штатах, вимерлими генетики отримали дані, які вказують, що ці тварини є не окремим підвидом, як вважалося раніше, а відносяться до того ж виду, що й пуми, які збереглися.

БОРОТИСЯ З ВИМИРАННЯМ ШЛЯХОМ ВИНИЩУВАННЯ

Американські вчені запропонували незвичайний спосіб боротьби з вимиранням, вони пропонують боротися з вимиранням тварин, шляхом винищення популяцій деяких видів.

У рамках роботи вчені вивчали так зване каскадне вимирання: зникнення (або різке скорочення популяції) деякого виду призводить до загибелі тих видів, які ним харчувалися, і так далі по харчовому ланцюжку. В якості моделей дослідники використовували кілька реально існуючих харчових систем (включаючи, наприклад, харчовий ланцюжок Чесапекської затоки, куди входить 33 види), а також деяку кількість згенерованих на комп'ютері.

Дослідники мали намір з'ясувати вплив додаткових збуджень харчової системи у випадку, коли вимирання вже почалося. У результаті вченим вдалося встановити, що подібні збудження не тільки не погіршували ситуацію, але в деяких випадках дозволяли зупинити каскадне вимирання. За словами дослідників, подібний підхід був вперше випробуваний для складних екосистем, які вони вивчали в роботі.

В якості одного з варіантів подібних

обурень дослідники запропонували навмисне зниження (аж до повного винищення) популяції деяких видів у харчовому ланцюгу, що стоять "на шляху" каскадного вимирання. Вчені вважають, що, незважаючи на всю неоднозначність, новий метод допоможе у контролі популяції реальних екосистем.

ЄВРОПЕЙЦІ ДАВНО ВЖИВАЛИ ГАЛЮЦИНОГЕННІ ГРИБИ

Вчені дійшли висновку, що люди, які населяли Європу шість тисяч років тому, вживали галюциногенні гриби, повідомляє видання New Scientist.

Таких висновків дослідники дійшли після того, як виявили на стіні однієї з печер неподалік від муніципалітету Вільярдель-Умо Іспанія зображення якихось структур, що нагадують гриби Psilocybe hispanica.

На стіні нанесено велике зображення бика, а нижче зображені малюнки 13 маленьких об'єктів, що нагадують гриби. Вивчивши ці зображення, автори зробили висновок, що древні мешканці печери малювали гриби.

Гриб Psilocybe hispanica має куполоподібний капелюшок, що сидить на тонкій ніжці — ніяких кільцевих наростів, що нагадують нарости на поганці, у псилоцибінових (галюциногенних) грибів немає. Також учені зазначають, що ніжка на малюнку в деяких місцях пряма, а в деяких має вигнуту форму — так само виглядає ніжка Psilocybe hispanica.

Знайдений в Іспанії малюнок галюциногенних грибів (якщо це дійсно вони) не є найдавнішим з відомих зображень псилоцибе. Найстаріший відомий вченим, приклад був виявлений в Алжирі — йому не менше семи тисяч років, а, за деякими оцінками, навіть дев'ять тисяч років.

Гриби роду псилоцибе зустрічаються по всьому світу. Вони містять хімічні речовини псилоцибін і псилоцибін, що мають галюциногенну дію.

БРИТАНЦІ КУПУВАТИМУТЬ СИГАРЕТИ З-ПІД ПРИЛАВКІВ

Департамент охорони здоров'я Великобританії розробив план щодо боротьби з курінням, згідно з яким продавцям забороняється викладати тютюнову продукцію на прилавки.

Згідно з новим регламентом, сигарети можна буде продавати тільки з-під прилавків. Дані поправки набудуть чинності з квітня 2012 року в великих магазинах і супермаркетах, з 2015 року — у всіх інших.

Як повідомляє агентство, департамент до кінця цього року також збирається вирішити, чи можна друкувати логотипи на пачках сигарет. Якщо Великобританія прийме цей закон, вона стане першою країною, що відмовилася від яскравого дизайну упаковок тютюнової продукції.

За допомогою цих заходів влада Великобританії намагається скоротити в найближче п'ятиріччя кількість людей, що курять у країні до 18,5 відсотка. Зараз відсоток курців серед дорослого населення складає 21,2 відсотка. За даними міністерства, щорічно від куріння помирають більш ніж 80 тисяч британців.

ЕЛЕКТРОМОБІЛЬ НА ВІТРІ?

Електромобіль Wind Explorer, який отримує енергію від енергії вітру, успішно завершив далеку подорож від Перта до Сіднея, повідомляє УКРІНФОРМ.

Надає рух експериментальному автомобілю електродвигун, що споживає енергію з літій-іонних акумуляторів, потужністю 8 кВт/год. Вони заряджаються з допомогою мобільного вітрогенератора, що встановлюється на спеціальній щоглі заввишки близько шести метрів.

Поїздка на відстань 4830 кілометрів зайняла 18 днів. Під час цієї поїздки було зареєстровано найдовший час поїздки електромобіля, що дорівнює 36 годинам безперервного руху. Протягом цієї поїздки використовувалася не тільки енергія, накопичена в акумуляторних батареях автомобіля. Коли напрям вітру співпадав з напрямом руху, випускалося вітрило у вигляді повітряного змія, яке забезпечувало додаткову тягу і давало змогу розвивати автомобілю швидкість 80 км/год.

Разом з тим, вітер під час здійснення цього круїзу не завжди мав силу, достатню для руху і зарядки акумуляторів. Через це мандрівники були змушені кілька разів заряджати акумулятори від електричної мережі, витративши на це 15 доларів.

Автомобіль маленький і легкий, його вага, разом з акумуляторними батареями, становить 200 кілограмів.

Смакотинка

Салат зі свіжих огірків і сиру

6 огірків, 200 г плавленого сиру, 3 круто зварених яйця, зелена цибуля, 100 г сметани, столова ложка майонезу, сіль, перець, нарізаний кріп. Огірки (без шкірки) і цибулю нарізати соломкою, сир подрібнити на крупній тертці, яйця посікти. Продукти поєднати, вимішати, посипати сіллю й перцем, полити сметаною і майонезом, ще раз вимішати й посипати кропом.

